

Motion till riksdagen

1989/90:Bo72

av Annika Åhnberg (v)

med anledning av prop. 1989/90:151

Fastighetsbildning för landsbygdens behov m.m.

Vänsterpartiet instämmer i stort i propositionens förslag och välkomnar dels moderniseringen av regelverket och dels de möjligheter som skapas för att ta större hänsyn till regional-, natur- och kulturaspekter.

Propositionen nämner att dagens lagar och regler härstammar från förhållanden på 60-talet och konstaterar att många förutsättningar ändrats. Därav följer att en modernisering är nödvändig. Vänsterpartiet vill dock här ta upp ytterligare några aspekter som också ändrats de senaste årtiondena.

Fritidsfastigheter

Många människor tillbringar en stor del av sommarhalvåret på landsbygden i ägda, hyrda eller lånade sommarfastigheter. Hos många av dem finns ett stort intresse av att före detta omkringliggande lantbruksmark ej bekläs av barrskog.

Särskilt i Norrland, men även i Svealand och Götaland, finns många exempel på mindre, gamla byar med små arealer där det endast finns fritidsfastigheter och där såväl heltids- som deltidsjordbruk upphört och inga planer på nyetablering inom överskådlig framtid finns. Ofta ägs marken av skogsbolag som hittills har planterat marken med granskog i så stor utsträckning som möjligt.

Det är vänsterpartiets erfarenhet att det hos dessa fritidsfastighetsbrukare finns en stor vilja och ett intresse av att hålla mindre arealer av före detta jordbruksmark fria från barrskog. Det är också vår övertygelse att detta intresse kommer att växa både till kvantitet och kvalitet i takt med att det blir vanligare med fritidsfastigheter. Det bör skapas större möjligheter även för fritidsfastighetsbrukare att hålla olika biotoper vid liv istället för att de blir delar i de stereotypa monokulturerna av barrskog som nu utgör en rekordstor del av vårt land och som utgör "biologiska" öknar. De små arealer som kommer i fråga har tillsammans ej märkbar effekt på landets virkesproduktion utan utgör istället större värde som genbankar, rekreationsfaktorer etc.

Det finns även ett intresse av att ha skydds-zoner mellan sin fritidsfastighet och kalhyggen. Nu råder djungels lag på detta område där den som råkar vara i sin fastighet vid avverkning och tar mod till sig att kommunicera med skogsbolaget ofta bemöts välvilligt av skogsbolagen och får en trädriddå kvar som skydd. Har man däremot otur kan man vid besök av sitt älskade skogs-

torp plötsligt upptäcka att man har hamnat på en vindpinad slätt med ett helt förändrat klimat.

Det är också en fråga om att bevara eller vidmakthålla biotoper som i och för sig kanske inte innehåller särskilt sällsynta arter m.m. men som ändå utgör refuger för många arter och som upprätthåller biologisk variation och mångfald. Det är bra med system som t.ex. gynnar odling av utrotningshotade växter men det är långt ifrån tillräckligt och tenderar att fixeras vid sällsynta och lätt synbara arter. Det behövs fler områden med "vanliga" marker som ska utgöra refuger så att det inte blir flera arter som hamnar i gruppen sårbara eller utrotningshotade.

Alla dessa önskemål sammanfaller i ett krav att det åtminstone ska finnas möjlighet att bilda fritidsfastigheter som innehåller jordbruksarealer. Idag är det nästan omöjligt.

För att det ska vara möjligt skall vissa kriterier uppfyllas:

1. Det skall gälla små arealer (mindre än 2-3 hektar) som ej är intressanta för ekonomiskt bärkraftiga lantbruk och som annars blir eller är barrskogsbevuxna.
2. Brukaren skall kunna visa varaktighet i sin skötsel av marken.
3. Brukaren skall ange vilken biotop (naturtyp) man tänker upprätthålla.
4. Brukaren skall gynna biologisk variation och mångfald.

Fiskefastigheter

Vänsterpartiet vill även instämma i bl.a. fiskeristyrelsens krav på omedelbar utredning av förutsättningar etc. för bildandet av fiskefastigheter, servitut m.m. för att gynna möjligheten av att utveckla olika slags vattenbruk i landet.

Regelverkets utformning

Vänsterpartiet vill också, liksom LRF gjort i ett remissyttrande, ifrågasätta om inte bätnadsvillkoret i 5 kap. 4 § FBL kommer att hindra ombildningen som motiveras av regionalpolitiska skäl eller av hänsyn till främjandet av natur- och kulturmiljöer. Därför bör en ändring av ordalydelsen i 5 kap. 4 § ske för att bringa den bestämmelsen i konsekvens med den föreslagna regeln i 3 kap. 5 §.

Hemställen

Men hänvisning till det ovan anförda hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag som möjliggör bildandet av fritidsfastigheter med jordbruksarealer under förutsättning att de i motionen nämnda villkoren uppfylls,
2. att riksdagen ger regeringen i uppdrag att utreda fiskefastighetsbildning i enlighet med vad som anförts i motionen,

3. att riksdagen beslutar att ändra i 5 kap. 4 § FBL i enlighet med motionens krav.

Mot. 1989/90
Bo72

Stockholm den 6 juni 1990

Annika Åhnberg (v)